Uppsala kommun

Datum:
2026-11-05

Diarienummer:
AMN-2026-00533-1

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Arbetsmarknadsnämnden

Handläggare:
Erika Sjöqvist

Plan för hemtagande av vård- och omsorgsutbildningen inom Komvux

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** godkänna förvaltningens förslag på plan för hemtagande av vård- och omsorgsutbildningen inom Komvux (**bilaga 1**) samt,
2. **att** uppdra till förvaltningen att återkomma under våren 2027 med en analys av behov av nya lokaler i förhållande till vikten av god arbetsmiljö och kvalitet i utbildningen.

Ärendet

Ärendet beskriver förvaltningens plan för att senast hösten 2027 kunna ta hem vård- och omsorgsutbildningen inom Komvux i egenregi.

Sista start hos befintlig leverantör planeras till januari 2027. Vid årsskiftet 2027/2028 kommer samtliga elever att föras över till egenregi. Arbetsmarknadsförvaltningen har utvecklat nya arbetssätt i syfte att bibehålla kvaliteten i utbildningen, bland annat en bedömningsmodell i ansökningsprocessen och en ny språkstärkande utbildning.

Förvaltningen bedömer att det krävs en utökning av personal på cirka 50 % under 2027–2028 och att lokalbehovet kommer att fördubblas under samma period. Lokalfrågan kommer att utredas vidare under hösten 2026.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen.

Postadress: Uppsala kommun, arbetsmarknadsförvaltningen, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshusgatan 2
Telefon: 018-727 00 00 (Kontaktcenter)
E-post: arbetsmarknadsforvaltningen@uppsala.se
www.uppsala.se

Föredragning

Arbetsmarknadsnämnden beslutade den 16 juni 2026 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för hur egenregin senast hösten 2027 ska kunna ta emot ett ökat elevantal inom vård- och omsorgsutbildningarna. Planen beskriver förvaltningens arbete med att växla upp och ta över all vård- och omsorgsutbildning i egenregi (se **bilaga 1**).

Avtalstiden för befintlig leverantör, Kompetensutvecklingsinstitutet (KUI), löper ut 30 september 2027. År 2025 var antalet unika elever 453 och förvaltningen köpte utbildning för 12 977 000 kronor. Sista start för KUI är januari 2027. De elever som studerar hos KUI vid årsskiftet 2027/2028 kommer att föras över till egenregi.

Förvaltningen bedriver ett utvecklingsarbete med att ta fram flexibla studieformer och en tydlig struktur för utbildningen. Inom ramen för det har en ny bedömningsmodell och en ny språkstärkande utbildning tagits fram.

Förvaltningen planerar att erbjuda följande utbildningsvägar:

- Preparand, bas och påbyggnad
- Valideringsutbildning
- Reguljär undersköterskeutbildning
- Uppdragsutbildning

I samband med hemtagandet behöver enheten som ansvarar för yrkesutbildningar utökas. Bedömningen i nuläget är att det krävs en utökning av personal på cirka 50% under 2027–2028. Det gäller främst yrkeslärare men även personal inom administration och andra stödfunktioner.

Lokalfrågan utreds under hösten 2026. Förvaltningen ser över lokaler internt men tittar även på alternativ inom ramen för det strategiska arbetet med lokalförsörjningsplanen. Ett rimligt antagande är att lokalbehovet fördubblas under 2027–2028.

Förvaltningen bedömer att hemtagandet i egenregi kommer att ha en positiv inverkan på elevernas möjlighet till likvärdig utbildning och att få stöd i sina studier, då egenregin har ett robust elevhälsoteam. Hemtagandet bedöms därför som positivt utifrån ett jämställdhets- och funktionsrättsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att hemtagandet i egenregi inte kommer att innebära ökade kostnader i jämförelse med kostnaden för KUI:s leveranser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-11-05
- **Bilaga 1**, Plan för hemtagande av vård- och omsorgsutbildningen inom Komvux

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Uppsala kommun

Datum:
2026-10-28

Diarienummer:
AMN-2026-00533

Arbetsmarknadsförvaltningen
Plan för hemtagande av vård- och omsorgsutbildning

Handläggare:
Ulrika Grönqvist, Helena Ramqvist och Kristoffer Moteie

Plan för hemtagande av vård- och omsorgsutbildningen inom Komvux

Arbetsmarknadsnämnden beslutade den 16 juni 2026 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för hur egenregin senast hösten 2027 ska kunna ta emot ett ökat elevantal inom vård- och omsorgsutbildningarna. Elevantalet ska ungefär motsvara antalet elever som idag utbildas av upphandlad aktör, förutsatt att det är i linje med dimensionerat behov på arbetsmarknaden.

Planen beskriver förvaltningens arbete med att växla upp och ta över all vård- och omsorgsutbildning i egenregi. Inledningsvis beskrivs hur förvaltningen planerar att utöka verksamheten med bibehållen kvalitet och vilka utbildningsvägar som kommer att erbjudas. Sedan beskrivs olika perspektiv, exempelvis resurs- och lokalfrågor, som är viktiga att belysa inför hemtagandet.

Utökning av verksamhet med bibehållen kvalitet

Avtalstiden för befintlig leverantör, Kompetensutvecklingsinstitutet (KUI), löper ut den 30 september 2027. År 2025 var antalet unika elever 453 och förvaltningen upphandlade utbildning för 12 977 000 kronor.

Förvaltningen har i dialog med KUI en plan kring övertagandet av elever. Det finns rutiner och principer för överlämning av elever och studieupplägget justeras för bästa möjliga övergång. Sista start för KUI är januari 2027. De elever som studerar hos KUI vid årsskiftet 2027/2028 kommer att föras över till förvaltningens egenregi.

Egenregin tar över en grupp från KUI och startar två grupper redan i mars 2027. Förvaltningen kommer i första hand att fylla på befintliga grupper och vid behov justera starterna under kommande två år.

Under 2027 kommer förvaltningen att fortsätta utvecklingsarbetet med att ta fram flexibla studieformer och en tydlig struktur för utbildning mot undersköterska där individer kan påbörja sina studier på rätt nivå.

Förvaltningen har fokuserat på att möta utökningen med bibehållen kvalitet samt att hushålla med resurserna. Nedan nämns några av de åtgärder som har växt fram genom förvaltningens utvecklingsarbete.

En väg in

Under hösten 2026 har förvaltningen börjat använda den nya bedömningsmodellen *En väg in* för de som söker vårdutbildning. Syftet med modellen är att, utifrån en pedagogisk bedömning, placera individen på rätt utbildning och studieform utifrån dennes behov och förutsättningar.

Studie- och yrkesvägledare, yrkeslärare och antagningshandläggare arbetar i team inför antagningen. Individen gör en intresseanmälan, blir kallad till språk- och matematiktest i de fall det är relevant och gör en fördjupad kartläggning. Därefter görs en placering och eleven antas till studier.

Modellen leder till mer träffsäkra val för individen gällande både nivå och studieform vilket förväntas bidra till att avhjälpa onödiga avbrott. I samband med de första kartläggningarna kan individer uppdagas som inte behöver läsa via Komvux utan som kan hänvisas direkt till högre studier.

Preparand

Preparand är en ny språkstärkande utbildning inom egenregin som startar i januari 2027. Preparand ska möta behov av språkstärkande utbildning bland elever med annat modersmål än svenska. Utbildningen förväntas leda till en högre anställningsbarhet för eleverna och förbereda dem för vidare studier mot undersköterska.

Utbildning och studieformer

Preparand, bas och påbyggnad

Som beskrivs ovan är preparand en språkstärkande del inför studier mot undersköterska som till viss del ersätter kombinationsutbildningen. Elever som slutfört sfi kan gå vidare till preparandutbildningen. Utbildningen innehåller studier i svenska som andraspråk på grundläggande nivå i kombination med yrkeskurs i grundläggande vård och omsorg. Preparand kommer också att innehålla grundläggande kunskaper i journalföring och läkemedelsberäkning. Utbildningen löper på under ett år.

Efter preparandutbildningen följer ett baspaket som är en fortsättning med både språk- och yrkeskurser under sex månader. Sista delen av utbildningen till undersköterska är en påbyggnad som löper på under ett år.

Efter avslutad utbildning har eleven uppfyllt de krav som finns för den skyddade yrkestiteln. Utbildningen från avslutad sfi till undersköterska är totalt två och ett halvt år.

Tanken med preparand, bas och påbyggnad är även att ge vård- och omsorgspersonal bättre möjlighet till kompetensutveckling i kombination med sin anställning genom de medel för kompetenslyft som finns inom området.

Valideringsutbildning

Valideringsutbildning kommer att starta en gång per år med 30 platser. Utbildningen inleds med en fördjupad kartläggning. Därefter planeras upplägget för valideringsutbildningen. Utbildningsformen riktar sig främst mot redan anställda inom vård och omsorg.

Personal inom vård och omsorg kan också söka reguljär undersköterskeutbildning på halvfart som genomförs parallellt med arbetet.

Reguljär undersköterskeutbildning

Reguljär utbildning mot undersköterska löper på under ett och ett halvt år.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning fortsätter i samarbete med vård- och omsorgsförvaltningen (VoF). Under hösten 2026 ges yrkessvenska för personal inom VoF som väljs ut genom ett nivåtest.

Utbildningen är 20–22 veckor. Innehållet fokuserar på att stärka kunskaper och färdigheter inom vård och omsorg. Deltagarna får arbeta med kommunikation, bemötande, yrkesspråk, lagstiftning och dokumentation samt utveckla förståelse för omsorgsprocessen. Utbildningen tar även upp ergonomi, förflyttningsteknik, demenssjukdomar, hälsofrämjande arbete, fallprevention, palliativ vård och kulturella aspekter. Målet är att ge en bred grund för arbete inom vård och omsorg.

Prövningar utförs till viss del redan idag. Organisation och rutiner för prövningar kommer att vara på plats andra halvåret 2027.

Årshjul för utbildning 2027–2028

I årshjulet uppges det antal elever som förvaltningen planerar att ta emot vid varje start.

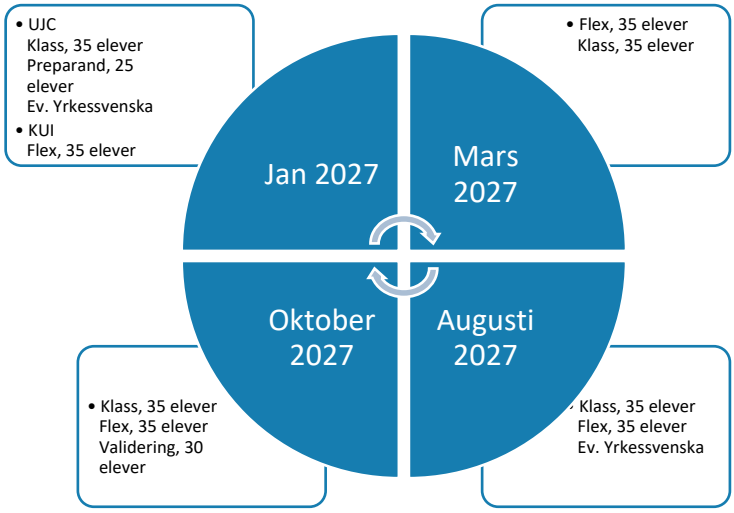

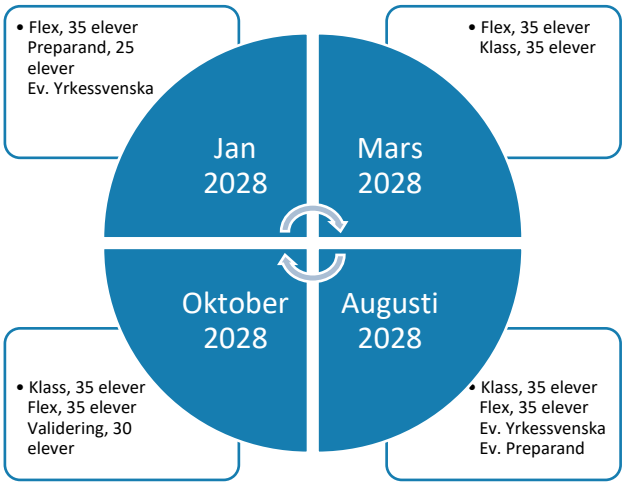

Resurser

I samband med hemtagandet behöver enheten som ansvarar för yrkesutbildningar utökas. Bedömningen i nuläget är att det krävs en utökning av personal på cirka 50% under 2027–2028. Det gäller främst yrkeslärare men även personal inom administration och andra stödfunktioner.

Lokalfrågan utreds under hösten 2026. Förvaltningen ser över lokaler internt men tittar även på alternativ inom ramen för det strategiska arbetet med lokalförsörjningsplanen. Ett rimligt antagande är att lokalbehovet fördubblas under 2027–2028.

Tidsplan

- *En väg in* har startats upp under hösten 2026.
- KUI erbjuder sin sista start i januari 2027.
- Egenregin fasar in elever från mars 2027.
- Ett fullskaligt övertagande beräknas vara färdigt i januari 2028.

Samverkan och information

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan länge en god dialog med vård- och omsorgsförvaltningen kring att utveckla och möta behov av kompetensutveckling inom vården. Den nya strukturen i utbildningen är presenterad för VoF och HR-ansvariga som är positiva till den riktning som förvaltningen har valt för att möta det ökade språkkravet.

Det finns ett nära samarbete med centrala samordnare inom kommun och region som arbetar med planering av det arbetsplatsförlagda lärandet (APL).

Informationsinsatser kommer att genomföras både internt och externt. Studie- och yrkesvägledare kommer att informera om preparandutbildningen för elever som läser sista delen av sfi. Utbildnings- och jobbcoacher uppdateras löpande om det pågående arbetet med både *En väg in* och den nya strukturen i utbildningen.

Under programrådet för vård- och omsorgsutbildning som ägde rum i oktober informerade förvaltningen och bjöd in till diskussion om utbildningen. I programråden finns kommun, VoF, regionen, arbetsgivare och de skolor som utbildar inom vård- och omsorg på gymnasial nivå representerade.